

ELEKTRILEVI OÜ LIITUMISTASU JA TARBIMIS- NING TOOTMISTINGIMUSTE MUUTMISE TASU ARVUTAMISE METOODIKA

Võrguga ühendamist ja tarbimis- ning tootmistingimuste muutmist elektrivõrgus reguleerib elektrituruseadus (ELTS) ja selle § 42 lõike 3 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 14.02.2019 määrus nr 10 „Elektrisüsteemi toimimise võrgueeskiri“. Elektrisüsteemi toimimise võrgueeskirja § 25 sätestab liitumis- ja tarbimis- ning tootmistingimuste muutmise tasu arvutamise põhimõtted. ELTS § 73 lõike 1 kohaselt kooskõlastab võrguettevõtja Konkurentsiametiga ELTS § 71 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud liitumistasu ja tingimuste muutmise tasu arvutamise metoodika. ELTS § 72 lõige 3 lubab võrguettevõtjal moodustada turuosaliste rühmi ja rühmakaupa eristada võrgutasusid ja võrguteenuste osutamise muid tingimusi, järgides ELTS-i muid asjakohaseid sätteid.

1. Mõisted:

Käesolevas Elektrilevi OÜ (edaspidi Elektrilevi) metoodikas kasutatakse mõisteid ELTS-is ja elektrisüsteemi toimimise võrgueeskirjas toodud tähenduses, kui metoodikast ei tulene teisiti:

- 1.1. **Kaitsme nimivool** – kaitset läbida võiv maksimaalne püsiv vool amprites, mille juures kaitse ei rakendu.
- 1.2. **Kindlaksmääratud hinnaga teenus** – madalpingel väiketööna lahendatav teenus:
 - 1.2.1. „võrguühenduse ühelt faasilt kolmele üleviimine“ – teenust osutatakse olemasolevas liitumispunkti asukohas. Olemasoleva liitumispunkti asukoha muutmisel võib lisanduda kaasnev teenus „liitumiskilp koos paigaldusega“ ning sellisel juhul muudetakse liitumispunkti asukoht, viies selle liitumiskilpi.
 - 1.2.2. „tarbijale tootmistingimus kuni 15 kW võrku andmiseks“ – teenust osutatakse olemasolevas liitumispunkti asukohas tarbijale, kelle võrguühenduse läbilaskevõime elektrienergia võrku andmisel ei hakka ületama 15 kW (k.a.). Teenus kohaldub ka nanotootja üleminekul tootjaks. Olemasoleva liitumispunkti asukoha muutmisel võib lisanduda kaasnev teenus „liitumiskilp koos paigaldusega“ ning sellisel juhul muudetakse liitumispunkti asukoht, viies selle liitumiskilpi.
 - 1.2.3. „liitumispunkti asukoha muutmise“ – teenust osutatakse, kui sellega ei kaasne liitumiskilbi paigaldust; näiteks kui liitumispunkti asukoht viiakse õhuliini mastil olevatele ühendusklemmidele või võrguühenduse jaoks on liitumiskilp võrgu rekonstrueerimisel varasemalt paigaldatud. Teenusele võib lisanduda kaasnev teenus „liitumiskilp koos paigaldusega“ ning sellisel juhul viiakse liitumispunkti asukoht liitumiskilpi.
 - 1.2.4. „võrguühenduse ühelt faasilt kolmele üleviimine koos liitumispunkti asukoha muutmisega“ – teenust osutatakse, kui sellega ei kaasne liitumiskilbi paigaldust, näiteks kui liitumispunkti asukoht viiakse õhuliini mastil olevatele ühendusklemmidele või võrguühenduse jaoks on liitumiskilp võrgu rekonstrueerimisel varasemalt paigaldatud. Teenust „liitumiskilp koos paigaldusega“ lisaks ei võimaldata.
 - 1.2.5. „liitumiskilp koos paigaldusega“ – teenust osutatakse p 1.2.1, 1.2.2 või 1.2.3 kirjeldatud teenustele lisanduvat, kui selle käigus viiakse liitumispunkti asukoht liitumiskilpi. Teenus sisaldab: liitumiskilbi materjal (ilma liitumispunkti kaitsme ja arvestita), kilbi maandus ja selle ehitamine, kilbi paigaldus- ja ühendustööd, kilbi audit ning liitumispunkti asukoha muutmisega seotud demonteerimistööd.
- 1.3. **Kindlaksmääratud piirkond** – kaugus kuni 400 m olemasolevast alajaamast, mis sisaldab Elektrilevi omandis olevat 0,4 kV alampingega jõutrafot. Piirkonna ulatus määratakse täpsusega, mida võimaldab Elektrilevi poolt kasutatav kaardirakendus. Kauguse määramisel võetakse aluseks kokkulepitav liitumispunkti geograafiline asukoht. Kindlaksmääratud piirkonda rakendatakse liitumisel ja võrguühenduse läbilaskevõime suurendamisel madalpingel.
- 1.4. **Kulupõhine tasu** - eeldatavate kulude alusel esialgselt määratud ja pärast tööde valmimist vastavalt tegelikele kuludele korrigeeritud liitumis- või tingimuste muutmise tasu.
- 1.5. **Liituja** – turuosaline, kes taotleb oma elektripaigaldise ühendamist jaotusvõrguga või tarbimis-, tootmistingimuste muutmist.
- 1.6. **Liitumine** – liituja elektripaigaldise jaotusvõrguga ühendamine.

- 1.7. **Liitumisleping** – liitumise või tingimuste muutmise kohta Elektrilevi ja liituja vahel sõlmitav kirjalik leping.
 - 1.8. **Liitumispunkt** – turuosalise elektripaigaldise täpselt määratletud ühenduskoht võrguga.
 - 1.9. **Liitumistasu** – liituja poolt võrguga ühendamise eest makstav tasu.
 - 1.10. **Tarbimistingimused** – pingesüsteem, võrguühenduse läbilaskevõime elektrienergia võrgust tarbimisel, elektrivarustuse lubatud katkestusaeg või elektrivarustuse taastamise aeg, liitumispunkti asukoht.
 - 1.11. **Tingimuste muutmine** – tarbimis- või tootmistingimuste muutmine.
 - 1.12. **Tingimuste muutmise tasu** – tingimuste muutmise eest makstav tasu.
 - 1.13. **Tootja** - turuosaline, kes soovib toota või toodab elektrienergiat ühe või mitme tootmismooduli abil.
 - 1.13.1. **Mikrotootja** – tootja, kes soovib kasutada või kasutab elektrienergia tootmiseks kolme faasilises süsteemis kuni 15 kW maksimumvõimsusega tootmismoodulit või ühefaasilises süsteemis kuni 5 kW maksimumvõimsusega tootmismoodulit.
 - 1.13.2. **Nanotootja**- tootja, kes soovib kasutada või kasutab elektritootmisseadet või seadmete gruppi, mille maksimumvõimsus kokku on alla 0,8 kW. Nanotootjat käsitatakse metoodika mõistes tarbijana.
 - 1.14. **Tootmistingimused** – pingesüsteem, tootmismooduli tüüp ja maksimumvõimsus, võrguühenduse läbilaskevõime elektrienergia võrku andmisel, elektrivarustuse lubatud katkestusaeg või elektrivarustuse taastamise aeg, liitumispunkti asukoht.
 - 1.15. **Liitumispunkti kaitsme (peakaitsme) nimivoolu ennistamine** – Võrgulepingus kokku lepitud võrguühenduse läbilaskevõimet määrava kaitsme vähendatud nimivoolu ennistamine kuni endise nimivoolu suuruseni.
 - 1.16. **Võrguühenduse taastamine** – võrguühenduse taas loomine tarbimiskohale, kus varasemalt võrguteenuse osutamiseks kasutatud liitumispunkt ei ole säilinud.
 - 1.17. **Väiketöö** – töö, mille realiseerimiseks ei ole vaja koostada ehitusprojekti.
2. Liitumis- ja tingimuste muutmise tasudesse ei lülitata investeeringuid, mida Elektrilevi on asunud teostama ELTS § 66 lõike 1 alusel arenduskohustuse (arenduskohustus) täitmise tagamiseks. Liitumisinvesteeringud sisaldavad liitumise ja tingimuste muutmise seotud võrgu ehituse ja ümberehituse kulusid.
 3. Liitumistasu ja tingimuste muutmise tasu arvutamisel arvestab Elektrilevi perspektiivsete turuosaliste liitumise ning juba liitunud turuosaliste tarbimis- või tootmisvõimsuse suurendamisega, võttes sealjuures arvesse piirkonna arengukavasid ja planeeringuid.
 4. Liitumisel ja tingimuste muutmisel lähtub Elektrilevi optimaalseimast võrgu konfiguratsioonist, heast inseneritavast ja efektiivseimast lahendusest.
 5. **Kindlaksmääratud piirkonnas** võrdsustatakse tingimuste muutmise tasu liitumistasuga, kui suurendatakse liitumispunkti kaitsme (peakaitsme) nimivoolu. Muudel tingimuste muutmise juhtudel on kindlaksmääratud piirkonnas tingimuste muutmise tasu kulupõhine või kindlaksmääratud hinnaga.
 6. Liitumis- ja punktis 5 toodud tingimuste muutmise tasu võrguühenduse läbilaskevõime ampri kohta kindlaksmääratud piirkonnas määratakse valemiga:

$$t = I / P \text{ €/A, kus}$$

t – liitumis- ja tingimuste muutmise tasu võrguühenduse läbilaskevõime ampri (A) kohta kindlaksmääratud piirkonnas, €/A;

I – liitumisinvesteeringute prognoos kindlaksmääratud piirkonnas, mis ei sisalda arenduskohustuse täitmise tagamisega seotud investeeringuid, €;

P – prognoositav lisanduvate amprite maht kindlaksmääratud piirkonnas, A.

7. Tasu **M** arvutamine madalpingevõrguga liitumisel kindlaksmääratud piirkonnas:

7.1. Võrguga ühendamine:

$$\mathbf{M} = \mathbf{A} \times \mathbf{t} + \mathbf{N} \text{ €}, \text{ kus}$$

A – liitumispunkti kaitsme (peakaitsme) nimivool, A;

N – liitumislepingu menetlustasu, €.

7.2. Tingimuste muutmine liitumispunkti kaitsme (peakaitsme) nimivoolu suurendamisega:

$$\mathbf{M} = (\mathbf{A}_2 - \mathbf{A}_1) \times \mathbf{t} + \mathbf{N} \text{ €}, \text{ kus}$$

A₂ – soovitud liitumispunkti kaitsme (peakaitsme) nimivool, A;

A₁ – olemasoleva liitumispunkti kaitsme (peakaitsme) nimivool, A.

Sealjuures **A**₂ > **A**₁

7.3. 3-faasilise elektripaigaldise võrguga ühendamisel ja tingimuste muutmisel ning 1-faasilise elektripaigaldise tingimuste muutmisel rakendatakse ühesugust, liitumispunkti kaitsme (peakaitsme) nimivoolust sõltuvat liitumis- või tingimuste muutmise tasu.

8. Punktis 1.2 nimetatud kindlaksmääratud hinnaga teenuste puhul arvutatakse teenuse hind järgmiselt:

$$\mathbf{V} = \mathbf{U} / \mathbf{T}, \text{ kus}$$

V – konkreetse teenuse kindlaksmääratud hind, €

U – konkreetse teenusega seotud tööde summaarne prognoositav maksumus, €

T – konkreetse teenusega seotud prognoositav tööde arv, tk

9. Liitumistasus ja tingimuste muutmise tasus sisaldub keskmiste tegelike kulude alusel arvestatud liitumislepingu menetlustasu, välja arvatud punktis 1.2 kirjeldatud kindlaksmääratud hinnaga teenuste osutamisel. Menetlustasu arvestab kulutusi liitumispunkti geograafilise asukoha ja kauguse määramiseks arvutikaardil; liituja soovi täpsustamiseks, andmete kontrollimiseks ja täiendamiseks; liituja konsulteerimiseks; liitumistaotluse sisestamiseks andmebaasi; tehnilise lahenduse koostamiseks; liitumispakkumise ja vajadusel tehniliste tingimuste väljastamiseks liitujale; liitumislepingu sõlmimiseks ja arve väljastamiseks; arve laekumise kontrolliks; liituja elektripaigaldise korrasolekus veendumiseks.
10. Liitumisel või tingimuste muutmisel madalpingel väljaspool kindlaksmääratud piirkonda arvutatakse tasu kulupõhise kalkulatsiooni alusel. Tasu aluseks on liitumisinvesteeringud, mis ei sisalda arenduskohustuse täitmise tagamisega seotud investeeringuid.
- 10.1. Kui tingimuste muutmine toimub kindlaksmääratud hinnaga teenusena, tasub liituja tingimuste muutmise eest vastavalt hinnakirjale.
11. Mitme kulupõhise tasuga liitumislepingu täitmisel sama ehitustöö raames maksab iga liituja tema põhjustatud otsese kulu ning ühiselt põhjustatud kulud jagatakse liitujate vahel võrdselt.
12. Liitumistasu sisaldab õigusakti kohase mõõtesüsteemi ja selle paigaldamise maksumust. Tingimuste muutmise tasu sisaldab mõõtesüsteemi ja selle paigaldamise maksumust, kui tingimuste muutmise tõttu tuleb paigaldada uutele tingimustele vastav mõõtesüsteem.
13. Kui võrguga ühendatava elektripaigaldise ja olemasoleva jaotusvõrgu vahel on ehitust oluliselt mõjutav takistus (näiteks meri, järv, laevatatav jõgi, soo, kaitseala, tehnorajatis), on liitumistasu kulupõhine.

Elektrilevi OÜ	Kehtiv alates: Kinnitas:	01.05.2025	Dokumendi tähis: Ülemdokument:	P250 / ... ELV põhikiri
----------------	-----------------------------	------------	-----------------------------------	----------------------------

14. Keskpingel liitujalt või liitujalt, kes taotleb võrguühenduse läbilaskevõimet elektrienergia võrku andmiseks üle 15 kW, võetakse liitumisel või tingimuste muutmisel kulupõhist tasu.
15. Kui Elektrilevi peab liitujast tingituna looma ühenduse põhivõrguga ja/või muutma tingimusi olemasoleval ühendusel põhivõrguga ja/või suurendama 110-35 kV ülempingega trafo võimsust, siis sisaldab liitumis- ja tingimuste muutmise tasu ka vastavat kulu.
16. Liituja soovil 1-faasiliselt võrguühenduselt 3-faasilisele võrguühendusele üleminekul võetakse aluseks liitumispunkti olemasoleva kaitsme nimivool. Kui seda ei suurendata, käsitletakse sellist tingimuste muutmist väiketöö puhul kindlaksmääratud hinnaga, muudel juhtudel kulupõhise tasuga teenusena. Kui samal ajal toimub ka liitumispunkti kaitsme (peakaitsme) nimivoolu suurendamine, käsitletakse seda osa tingimuste muutmisena, mille eest tuleb lisaks tasuda tingimuste muutmise tasu.
17. Olemasoleva liitumispunkti kaitsme (peakaitsme) nimivoolu vähendamist käsitletakse eraldi kulupõhise tasuga teenusena. Kui sellega ei kaasne muude tingimuste muutmist, toimub kuni 63 A peakaitsme nimivoolu vähendamine Konkurentsiameti poolt kooskõlastatud lisateenuse "Peakaitsme vahetamine (kuni 63 A)" hinnaga. Kui nimivoolu vähendamisega kaasneb mõne muu tingimuse muutmine, lisandub vastava tingimuse muutmise tasu.
18. Ajutise võrguühenduse loomist ja selle tingimuste muutmist käsitletakse eraldi kulupõhise tasuga teenusena.
19. Kui liituja taotleb kindlaksmääratud piirkonnas amprihinna alusel võrguühenduse loomist või tingimuste muutmist madalpingel ning soovib tehnilist lahendust, mis erineb võrguettevõtja optimaalseimast lahendusest, siis tasub liituja lisaks amprihinna põhisele tasule erilahendusega kaasnevad täiendavad kulud.
20. Kui liituja taotleb tarbimiskoha erinõuetest tulenevalt kindlaksmääratud piirkonnas täiendavat sõltumatut madalpinge võrguühendust (näiteks toidetakse teisest alajaamast või sama alajaama teiselt trafolt), tasub liituja selle eest kulupõhist tasu.
21. Tootja, kelle võrguühenduse läbilaskevõime elektrienergia võrku andmisel on kuni 15 kW (k.a.), sh mikrotootja, liitumis- või tingimuste muutmise tasu arvutamine kindlaksmääratud piirkonnas toimub järgmiselt:
 - 21.1. Uue võrguühenduse loomisel on liitumistasu kulupõhine, kuid mitte väiksem kui kindlaksmääratud piirkonna amprihinna põhine tasu.
 - 21.2. Olemasolevale võrguühendusele tootmistingimuste taotlemisel peakaitsme nimivoolu suurendamata on tasu kulupõhine, väiketöö korral vastavalt kindlaksmääratud hinnale.
 - 21.3. Olemasolevale võrguühendusele tootmistingimuste taotlemisel ja samaaegsel võrguühenduse läbilaskevõime suurendamisel on tasu kulupõhine või kindlaksmääratud hinnaga, kuid mitte väiksem kui kindlaksmääratud piirkonna amprihinna põhine tasu.
 - 21.4. Tootjana võrguühenduse läbilaskevõime edasisel suurendamisel tarbimise suunal rakendatakse kindlaksmääratud piirkonna amprihinna põhine tasu.
 - 21.5. Tootjana võrguühenduse tootmistingimuste muutmisel ja samaaegsel liitumispunkti kaitsme nimivoolu suurendamisel on tasu kulupõhine, kuid mitte väiksem kui kindlaksmääratud piirkonna amprihinna põhine tasu.
 - 21.6. Kui liitumis- või tingimuste muutmise tasu on kulupõhine ja tööde valmimise järgselt osutuvad tegelikud kulud eeldatavatest väiksemaks, siis korrigeeritakse tasu vastavalt tegelikele kuludele, kuid mitte väiksemaks kui kindlaksmääratud piirkonna amprihinna põhine tasu.

Elektrilevi OÜ	Kehtiv alates: Kinnitas:	01.05.2025	Dokumendi tähis: Ülemdokument:	P250 / ... ELV põhikiri
----------------	-----------------------------	------------	-----------------------------------	----------------------------

22. Kui liituja elektripaigaldis on olnud ühendatud Elektrilevi võrguga ja võrguühenduse taastamiseks on vajalik võrgus teha ehitus- ja/või ümberehitustöid, on liitumistasu kulupõhine, kuid kindlaksmääratud piirkonnas mitte rohkem kui amprihinna põhine tasu.
23. Liitumispunkti kaitsme (peakaitsme) nimivoolu ennistamisel elektrienergia võrgust tarbimisel maksimaalselt endise nimivoolu väärtuseni on tasu vastavalt hinnakirjale või kulupõhine. Kui kuni 63 A (k.a) nimivooluga kaitsme vähendamise ja ennistamise vahe on kuni 3 aastat ning elektrivõrgus ei ole vaja teha ümberehitusi, on tasu hinnakirja alusel. Muudel juhtudel on tasu kulupõhine, kuid kindlaksmääratud piirkonnas mitte rohkem kui amprihinna põhine tasu.
24. Liitumispunkti asukoha muutmine toimub kulupõhiselt, kui ei ole võimalik rakendada punktis 1.2 toodud tingimustel kindlaksmääratud hinnaga teenust.
25. Kui liitumispunkt jääb pärast juba algatatud (ehitustellimus on ehitajale tehtud enne liitumislepingu pakkumise väljastamist) investeeringu valmimist kindlaksmääratud piirkonda, on punktis 5 toodud liitumis- või tingimuste muutmise tasu kindlaksmääratud piirkonna amprihinna põhine.
26. Kui madalpingel sama liitumislepingu või omavahel seotud samaaegselt täidetavate liitumislepingute tehnilise lahendusega nähakse ette vähemalt ühe kindlaksmääratud piirkonda loodava liitumispunkti tõttu uus 0,4 kV jõufoot sisaldav alajaam, on ka selle alajaama ümber tekkivas kindlaksmääratud piirkonnas liitumistasu amprihinna põhine.

Dokument on kooskõlastatud Konkurentsiameti 13.02.2025 otsusega nr 7-10/2025-005